

Az éghajlatváltozás hatása az ízeltlábú vektorokkal terjedő zoonózisokra

Dr. Farkas Róbert egyetemi tanár

Parazitológiai és Állattani Tanszék, Állatorvostudományi Egyetem

A környezettel, a gazdaszervezetekkel, a vektorokkal és az általuk terjesztett kórokozókkal összefüggő tényezők hatással vannak az ízeltlábúakkal kapcsolatos zoonózisok kialakulására és terjedésére. A fizikai, biológiai és szociális-gazdasági változásokat magukba foglaló környezeti tényezők között napjainkban kiemelt hangsúlyt kap bolygónk klímaváltozása. Eddig is már számos kutatás igazolta, hogy az éghajlatváltozás számottevően befolyásolja az ízeltlábú vektorok földrajzi terjedését, populációik nagyságát, táplálkozásukat, élethosszukat, valamint vektorkapacitásukat és kompetenciájukat. A vektorok és az általuk átvitt kórokozók földrajzi terjedése és időbeli gyakoriságuk növekedése tapasztalható Európában is. Közép-Európában nehezebb megjósolni a várható klímaváltozást, mivel a meleg mediterrán és a hideg, kontinentális észak-európai zóna között fekszik, továbbá azért is, mert e térség topográfiája igen változatos. Az éghajlatváltozásnak a vektorként ismert ízeltlábúakra kifejtett kedvezőtlen hatása már ebben a régióban, így hazánkban is megfigyelhető. Az őshonos vektorok, így pl. egyes kullancs- és szúnyogfajok fajok hosszabb ideig aktívak. Új vektorfajok és ezzel egyidejűleg, állatra és/vagy emberre veszélyes új kórokozók hazai felbukkanása és terjedése tapasztalható. A bevezetést követően az előadásban említésre kerülnek a fontosabb kullancsfajokkal, az ún. szúnyogfajokkal és a bolhákkal, valamint az általuk terjesztett kórokozókkal összefüggő ismereteink. Végezetül az ún. One Health szemlélet fontossága kerül megemlítésre.